

P6_TA(2005)0415

Uzbekistāna

Eiropas Parlamenta rezolūcija par Uzbekistānu

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Centrālāzijas republikām un Uzbekistānu, sevišķi 2005. gada 9. jūnija rezolūciju¹,
  - ņemot vērā tā 2005. gada 28. aprīļa rezolūciju par Gada ziņojumu par cilvēktiesībām pasaulē 2004. gadā un ES politiku šajā jomā²,
  - ņemot vērā tā 2005. gada 24. februāra rezolūciju par ES prioritātēm un ieteikumiem ANO Cilvēktiesību komisijas 61. sesijai Ženēva (2005. gada 14. marts - 22. aprīlis)³,
  - ņemot vērā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroja (*ODIHR*) ziņojumu par notikumiem Andidžanā,
  - ņemot vērā Partnerattiecību un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Kopienām un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Uzbekistānas Republiku, no otras puses, kas stājās spēkā 1999. gada 1. jūlijā,
  - ņemot vērā 2005. gada 23. maija, 13. jūnija, 18. jūlija un 3. oktobra Vispārējo un ārlietu Padomes secinājumus,
  - ņemot vērā Komisijas Centrālāzijas Stratēģijas dokumentu 2002.–2006. gadam,
  - ņemot vērā Reglamenta 115. panta 5. punktu,
- A. tā kā Uzbekistānas valdība vēl nav ļāvusi veikt neatkarīgu izmeklēšanu par 2005. gada 13. maija Andidžanas notikumiem; tā kā saskaņā ar cilvēktiesību organizāciju ziņojumiem nenosakāmu skaitu cilvēku (pēc aculiecinieku teiktā, vairākus simtus cilvēku) nogalināja un vēl vairāk cilvēku ievainoja „valdības drošības spēki”;
- B. tā kā starptautiskās cilvēktiesību organizācijas ir nosodījušas to, ka, lai slēptu patiesību, ir arestēti tūkstošiem cilvēku; tā kā aizturētie cilvēki ir pakļauti nopietniem spīdzināšanas un vardarbības draudiem un tā kā daudziem ir izvirzītas apsūdzības, kuru dēļ negodīgā tiesā viņiem var piespriest nāves sodu;
- C. tā kā lielāko daļu vietējo neatkarīgo žurnālistu un cilvēktiesību aktīvistu drošības dienesti ir iebiedējuši vai padzinuši no valsts;
- D. tā kā Uzbekistānas iestādes ir pieņēmušas lēmumu atlikt ES un Uzbekistānas Parlamentārās sadarbības komitejas sesto tikšanos ar Eiropas Parlamenta delegāciju, kuru vēlējās apmeklēt

---

¹ Pieņemtie teksti, P6_TA(2005)0239.

² Pieņemtie teksti, P6_TA(2005)0150.

³ Pieņemtie teksti, P6_TA(2005)0051.

Andidžanu un tikties ar nevalstiskajām organizācijām un šajos notikumos iesaistītajiem cilvēkiem;

- E. tā kā pašlaik Taškentā tiek tiesāti piecpadsmit cilvēki, kuri ir apsūdzēti mēģinājumā gāzt valdību un vadīt bruņotus nemierus Andidžanā, lai izveidotu islāma valsti;
- F. tā kā ANO īpašais referents par tiesnešu un juristu neatkarību *Leandro Despouy* ir apšaubījis tiesas taisnīgumu un pieprasījis iespēju tikties ar apsūdzētajiem;
- G. tā kā 439 uzbeku bēgļi, kas pēc 2005. gada 13. maija apvērsuma bēga uz Kirgizstānu, ir pārvietoti uz ANO nometni Rumānijā; tā kā vēl aizvien nav ziņu par situāciju, kādā ir pārējie bēgļi;
- H. tā kā pilsoniskas sabiedrības izveide ir pirmais solis, lai panāktu, ka valstī ir funkcionējoša demokrātija, stabilitāte un sociālā kohēzija, kas ir būtiski svarīgi, lai efektīvi cīnītos pret reliģiska ekstrēmisma draudiem;
- I. tā kā gan Uzbekistānas, gan tās kaimiņvalstu pilsoniskā sabiedrība pieprasa atklātas sabiedrības izveidošanu, kurā pilnībā ievēro indivīda tiesības un cilvēktiesības, kā arī attīstību demokrātijas virzienā,
  1. aicina Komisiju, neskarot humāno palīdzību, noglabāt rezervē Eiropas Savienības gada budžetu, kas paredzēts Uzbekistānas „valsts projektiem un iestāžu izveidei”;
  2. nosoda Uzbekistānas valdības atteikšanos nodrošināt caurskatāmību un atturēšanos no ārējām attiecībām un uzsver to, cik starptautiskajai izmeklēšanas komitejai ir svarīga iespēja nekavējoties noskaidrot 2005. gada maijā Adidžanas reģionā notikušā apstākļus un netraucēti apmeklēt pašlaik notiekošās tiesas prāvas;
  3. atkārtoti apliecina ES un Uzbekistānas attiecību un dialoga turpinājuma svarīgumu un atzīst Uzbekistānas būtisko lomu Centrālāzijas reģionā, taču uzsver, ka šīm attiecībām ir jābalstās uz savstarpēju demokrātijas, tiesiskuma un cilvēktiesību principu ievērošanu, kas ir skaidri noteikti iepriekšminētajā ES un Uzbekistānas Partnerattiecību un sadarbības nolīgumā;
  4. atzinīgi vērtē un atbalsta 2005. gada 3. oktobra Vispārējo un ārlietu padomē pieņemto lēmumu par ieroču, militārā aprīkojuma un cita aprīkojuma, ko iespējams izmantot iedzīvotāju apspiešanai, eksporta uz Uzbekistānu embargo ieviešanu, to uzbeku, kas ir tieši atbildīgi par Adidžanas represijām, uzņemšanas ES ierobežojumu īstenošanu un visu plānoto ar Partnerības un sadarbības nolīgumu, kā arī Komisijas *TACIS* programmas pārorientēšanu un sašaurināšanu saistīto tehnisko sanāksmju *sine die* atlikšanu, lai atbalstītu lielākas uzmanības pievēršanu iedzīvotāju vajadzībām, demokrātijai un cilvēktiesībām, kā arī sekmētu saikni ar Uzbekistānas pilsonisko sabiedrību;
  5. aicina Uzbekistānas valdību atbrīvot visus aizturētos cilvēktiesību aktīvistus, žurnālistus un politiskās opozīcijas locekļus un ļaut viņiem brīvi darboties, nebaidoties no atreibības, kā arī izbeigt NVO vajāšanu;
  6. aicina atjaunot preses brīvību, kas nozīmē pārtraukt tiesiskos pasākumus, kas vērsti pret tiem valsts plašsaziņas līdzekļiem un NVO, kas vēlas veicināt informācijas daudzpusīgumu; nosoda vārda brīvības ierobežošanu;

7. aicina nodrošināt to, lai Uzbekistānas valdības gāšanas mēģinājumā apsūdzēto personu tiesa atbilstu starptautiskajiem tiesību aktiem un tajā varētu piedalīties neatkarīgie novērotāji, kuriem ir jāļauj pilnībā sekot līdzi tiesvedībai; ņem vērā Uzbekistānas iestāžu lēmumu ļaut EDSO novērotājiem apmeklēt šīs tiesas prāvas;
8. sagaida, ka Uzbekistānas iestādes veicinās sestās ES un Uzbekistānas Parlamentārās sadarbības komitejas locekļu vizīti Adidžanā un tikšanos ar opozīcijas, NVO un plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem;
9. aicina Kirgiztānas iestādes nedeportēt aizturētos bēgļus tik ilgi, cik ilgi Uzbekistānas valdība nevar garantēt neatkarīgu un taisnīgu tiesu un neļauj humānās palīdzības organizācijām tikties ar arestētajiem;
10. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, ES īpašajam pārstāvim Centrālāzijā, Uzbekistānas un Kirgizstānas prezidentam, valdībai un parlamentam, ANO ģenerālsekretāram un EDSO ģenerālsekretāram.